

ZLOČIN U PROKLJANU

Izveštaji s praćenja ponovljenog postupka

19. lipanj 2012. godine – čitanje optužnice, očitovanje o krivnji, dokazni postupak

Nakon što je utvrđena istovjetnost okrivljenika kao i prisutnost njihovih branitelja pročitano je rješenje VSRH broj I Kž 65/03-8 od 5. travnja 2007. temeljem kojeg je ukinuta prvostupanjska oslobađajuća presuda ŽS u Šibeniku i temeljem kojeg rješenja je predmet vraćen sudu prvog stupnja na ponovljeno suđenje.

Čitanje optužnice

Zamjenik ŽDO Šibenik pročitao je optužnicu ŽDO Šibenik od 1. ožujka 2002. kojom je optuženima na teret stavljeno počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva počinjenog na štetu pok. Milice Damjanić i pok. Nikole Damjanića kao i optužnicu ŽDO Šibenik od 11. srpnja 2007. kojom se optuženima na teret stavlja počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika počinjenog na štetu pok. Vinka Mandića.

Optuženici su izjavili da su razumjeli optužnicu. Prvooptuženi je rekao da neće iznositi svoju obranu te da neće odgovarati na pitanja, dok su drugo, treće i četvrtooptuženi rekli da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Očitovanje o krivnji

Očitujući se o krivnji optuženici su izjavili da se ne smatraju krivima.

Dokazni prijedlozi

Zastupnik optužbe ustrajao je u svim dokaznim prijedlozima navedenim pod točkama 4 i 5 optužnice kao i svih prijedloga predloženih tijekom ranijeg postupka.

Branitelj prvooptuženog nije se protivio izvođenju dokaza predloženih od strane tužiteljstva. Suglasan je s prijedlogom za pozivanje i saslušanje predloženih svjedoka. Ujedno je predložio da sud obavi očevid i rekonstrukciju u odnosu na oba kaznena djela koja su predmet optužbe.

Branitelj drugooptuženog suglasan je sa navodima branitelja prvooptuženog. U pogledu očevida i rekonstrukcije za kazneno djelo pod točkom 1 optužnice predložio je da istima budu nazočni sudski vještaci za balistiku i sudsko medicinski vještak Damir Čatipović i Dušan Zečević. U odnosu na kazneno djelo pod točkom 2 optužnice nije se izjasnio jer navedenu optužnicu nema.

Branitelji treće i četvrtooptuženog suglasni su sa prijedlozima branitelja prvo i drugooptuženog.

Riješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg će se pozvati u svojstvu svjedoka oštećenici:

Živko Damjanić, Glišo Damjanić, Drago ?, Marija ?, Ljubica ? u odnosu na optužbu za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, te Borislav Mandić, Goran Mandić i Dušanka Mandić u odnosu na optužbu za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika.

Vezano za dokazni prijedlog da se provede očevid i rekonstrukcija odlučit će se tijekom postupka.

Iduće ročište glavne rasprave zakazano je za **9. srpnja 2012. u 9.00 sati**

9. srpnja 2012. godine – odgoda glavne rasprave, izvanraspravno ispitivanje svjedoka

Na današnje ročište glavne rasprave nisu pristupili svjedoci Glišo Damjanić, Drago Damjanić, Marija Smolić, Dušanka Mandić, Borislav Mandić i Goran Mandić. Svjedoci Živko Damjanić i Ljubica Mihaljević odazvali su se sudskom pozivu i pristupili su na glavnu raspravu.

Utvrđeno je kako branitelj II.-okrivljenog Mandića, odvjetnik Marko Marinović, nije pristupio pa je nakon telefonskog kontakta okrivljenika sa svojim braniteljem okrivljeni Mandić izvijestio sud kako je njegov branitelj bolestan te nije bio u mogućnosti prisustvovati glavnoj raspravi.

Ujedno predsjednica sudskog vijeća konstatirala je i još jednom upozorila okrivljenika kako u spis još nije dostavljena punomoć za zastupanje II.-okrivljenika, iako je i na prethodnom ročištu upozorila okrivljenika, tj. njegovog branitelja, da to u što skorijem roku učini.

S obzirom na odsustvo branitelja II.-okrivljenika vijeće je donijelo Rješenje temeljem kojeg se glavna rasprava odgađa.

Iduća ročišta zakazana su za **6. i 7. rujna 2012. godine, s početkom u 9.00 sati**, a na ista će biti pozvani svjedoci: Šime Rajić, Ivica Jadrijević, Luka Roso, Goran Vujić, Hrvoje Soldan, Ante Livaja, Nikica Vrlika, Ivica Vukšić, Ivica Vukasović i Dragutin Gerec.

Rješenje vijeća o vanraspravnom ispitivanju svjedoka

Uz suglasnost stranaka vanraspravno je ispitan u svojstvu svjedoka oštećeni Živko Damjanić, sin pok. Milice i pok. Nikole Damjanić, te oštećena Ljubica Mihaljević, njihova kći.

6. rujna 2012. godine – čitanje optužnice, očitovanje o krivnji, dokazni postupak

Glavna rasprava u kaznenom postupku koji se vodi pred splitskim županijskim sudom protiv okr. Bože Bačelića i dr. započela je iznova zbog proteka roka dužeg od dva mjeseca. Utvrđen je identitet okrivljenika, prisutnost zastupnika optužbe kao i branitelja okrivljenika. Upozoreni na svoja prava, okrivljenici su izjavili kako su razumjeli za što se terete te da se ne osjećaju krivima. II., III. i IV. okrivljenici aktivno će se braniti i svoju će obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka, a I. optuženik neće iznositi obranu i odgovarati na pitanja.

Od svjedoka pozvanih na današnju raspravu nisu se odazvali Luka Roso (neuredno iskazana dostava poziva), Goran Vunić i Šime Raić (ispričali su svoj nedolazak zdravstvenim problemima te priložili i liječničke potvrde), dok su pristupili svjedoci Ante Livaja, Hrvoje Soldan i Ivica Jadrijević.

Luka Roso ispitan je u istrazi, ne i na ranijoj glavnoj raspravi. Stranke su se suglasile s čitanjem iskaza

ovog svjedoka. Konstatirano je da je njegov iskaz iz istrage pročitao. Stranke nisu bile suglasne s čitanjem iskaza Šime Raića i Gorana Vunića, koji su ranije ispitani u istrazi i na glavnoj raspravi. O čitanju njihovih iskaza ili ponovnom pozivanju vijeće će odlučiti naknadno, tijekom postupka.

Ivica Jadrijević ispitan je u istrazi 2001. godine i na glavnoj raspravi u prijašnjem postupku 2002. godine. Ostao je kod svojih ranijih iskaza. Rekao je da je bio pripadnik izviđačke satnije 113. brigade. Nikada nije bio u Prokljanu. O akciji čišćenja sela Prokljan nije mu ništa poznato. Sjeća se da se u vojarni razgovaralo o ubojstvu dvije starije osobe. Nije se mogao sjetiti u kojim akcijama čišćenja je osobno sudjelovao. Vojska je u ta čišćenja išla vojnim kamionima, a ne osobnim automobilima. Zapovjednik njegova voda kao i satnije bio je Vukšić.

Hrvoje Soldan ispitan je u istrazi 2001. godine, ali ne i na ranijoj glavnoj raspravi. Nema saznanja o događajima u Prokljanu i Mandićima. Nije sudjelovao u akcijama čišćenja tih sela. Zapovjednik njegova voda bio je Božo Bačelić. On nije dobio nikakvu zapovijed niti ima saznanja o izdavanju zapovijedi za akciju čišćenja tih mjesta. Rekao je kako je demobiliziran negdje oko 12. kolovoza 1995. godine.

Ante Livaja potvrdio je da je u istrazi rekao kako mu je stradavanje dvoje staraca u Prokljanu poznato iz medija. O stradavanju osoba iz zaseoka Mandići nema saznanja.

7. rujna 2012. godine – dokazni postupak

Pozivu na glavnu raspravu nisu se odazvali svjedoci Glišo Damjanić, Dušanka Mandić, Borislav Mandić, Goran Mandić, Živko Damjanić i Ljubica Mihaljević.

Rješenje vijeća o čitanju izvanraspravno saslušanih svjedoka

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg su pročitani iskazi svjedoka Živka Damjanića, sina pok. Milice i pok. Nikole Damjanića, i svjedokinje Ljubica Mihaljević, njihove kćerke, izvanraspravno ispitanih 9. srpnja 2012. godine.

Živko Damjanić rekao je kako nema neposrednih saznanja o stradavanju svojih roditelja. Za vrijeme inkriminiranog događaja živio je u Šibeniku, kao i ostala braća i sestra. Dana 7. kolovoza 1995. godine sa bratom Glišom i sestrom Ljubicom otišao je vidjeti roditelje. To je ujedno bio njihov zadnji susret. Bio je ponedjeljak. Selo je bilo zapaljeno. Kako su roditelji imali problema koje su im stvarali pripadnici srpske vojske željeli su ih dovesti u Šibenik, ali roditelji to nisu htjeli. Roditeljima su obećali da će ih posjetiti i idućeg vikenda. Dana 11. kolovoza 1995. godine u popodnevnim satima oni su likvidirani.

Dodao je da on saznanja o tom događaju ima od Ive Vlajića i Slavka Vlajića, koji su također ispitani u istrazi i ono što su oni rekli kao svjedoci jest ono što je njemu poznato.

Selo Prokljan je malo selo. Sastoji se od 15-ak kuća. Nakon „Oluje“ ondje je ostalo samo 4 osobe: njegovi roditelji, stric i strina.

Ljubica Mihaljević također nema neposrednih saznanja o stradavanju roditelja.¹

Svjedoci su rekli da je postupak za naknadu štete u tijeku. U tom postupku tuženik je RH. Postupak se trenutno nalazi pred VSRH.

U nastavku glavne rasprave ispitanu su svjedoci: Nikica Vrlika, Ivica Vukšić, Ivica Vukasović i Dragutin Gerec.

Ivica Vukšić ispitan je u istrazi u rujnu 2001. godine te pred Županijskim sudom u Šibeniku 2002. godine. Bio je zapovjednik satnije izviđačke brigade vrlo kratko, oko 1,5 mjesec, a zapovijedao je i drugim sličnim akcijama. Božo Bačelić je u akciji „Oluja“ radio izviđanja. Po njegovim saznanjima u mjestu Prokljan nije bilo hrvatske vojske. Dobio je poziv zapovjednika koji im je kazao kako trebaju jedan vod vojnika (20-30 vojnika) koji bi trebali krenuti u akciju čišćenja u Prokljan. Krenuli su minibusom i automobilom. Rekao je kako su vidjeli kako gore tijela, ali ne može procijeniti koliko je vremena prošlo od uočavanja dima u selu do dolaska na mjesto stradavanja. Moguće da je prošlo 5 do 10 minuta. Na mjestu događaja, kraj kuće blizu vatre, zatekao je Bačelića te ročnike Mamića, Vuku i Ravlića. Ne sjeća se da li je okr. Bačevića vidio tog dana ranije.

Svjedok je kazao kako su Vuko, Ravlić i Mandić bili mladi ljudi te se nisu smjeli suprotstavljati Bačeliću. Konkretno, nije vidio mrtva tijela, ali je vidio jednu gomilu koja je gorila. Na licu mjesta je saznao što se dogodilo. Pitao je Bačelića što je bilo, a Bačelić mu je odgovorio: „Šta te briga“. Jedan od vojnika rekao je: „Bilo je dvoje ljudi“. Tamo je uočio automobil Renault 4.

Svjedok je rekao da se, s obzirom na protek vremena od događaja, ne može bolje sjetiti pa da stoga ostaje kod iskaza danih u istrazi² i na glavnoj raspravi³.

Dodao je da mu je prilikom ispitivanja od strane zamjenika ŽDO (prije davanja iskaza u istrazi), puštena kazeta na kojoj je snimljen razgovor i izjava Ravlića o tome što se dogodilo u Prokljanu.

¹ Prilikom davanja iskaza svjedokinja je bila uznemirena, a kako nema neposrednih saznanja o inkriminiranom događaju vijeće i stranke nisu inzistirale na daljnjem ispitivanju.

² U istrazi je svjedok kazao kako je, nakon što je dobio nalog da se ide u Prokljan, krenuo osobnim vozilom, a vojska je išla minibusom. Bačelića je vidio u vojarni, ali nakon polaska u Prokljan nije ga vidio. Došli su do rovova, provjerili da li koga ima i tada se začula pucnjava. Pucnjava je bila pojedinačna. Došao je do mjesta na kojem je kraj kuće vidio Bačelića i ostale vojnika. Uočio je dva mrtva tijela prekrivena mrežama, daskama... Upitao je Bačelića što je to napravio na što je on nešto promrmljao. Drugog razgovora nije bilo. Vidio je i automobil marke Renault koji je vozio Bačelić. Nakon 7-10 dana vidio je djelatnika SIS-a Crljena koji ga je upitao: „*Jel tako da niste bili u Prokljanu?*“ To ga je začudilo, ali odgovorio mu je da nije. Nakon mjesec dana o događaju u Prokljanu se počelo pričati. Iz Prokljana se povezao minibusom

³ Na glavnoj raspravi svjedok je rekao da su Vunić i on išli malim plavim automobilom marke Zastava. Došavši do Prokljana iskrcali su se prije rovova. Hodali su u dvije kolone. Jednu je vodio Vunić, a drugu on. Kada se nalazio oko 100 m prije sela čuo je pucnjeve. Stigli su do kuće gdje je vidio Bačelića u društvu trojice vojnika. Vidio je jednu hrpu, nešto je gorjelo, sve je bilo zapaljeno, vatra je gorjela. Potvrdio je da je u istrazi rekao da je čuo da se policija raspituje o događaju u Prokljanu i da ne želi sa tim događajem imati ništa pa je ispričao koga je sve tamo zatekao. Zapovjednik Šerić pozvao je Mladena Crljena pa je svjedok još jednom sve ponovio. Crljen je na to rekao kako neće ići protiv svojih ljudi. Tijekom akcije nije vidio nepoznate naoružane osobe. Neposredni zapovjednik akcije bio je on, a zapovijed za odlazak u mjesto Prokljan dao je Marinović.

Nakon toga uslijedio je razgovor sa zamjenikom ŽDO. Božo Bačelić je bio nadređen cijelom vođu i satniji. Svjedok nije imao formalno rješenje da je zapovjednik satnije, a na terenu je to bio.

Svjedok je upitan da razjasni neke nedosljednosti u iskazima koje je dao prilikom ispitivanja u istrazi i na glavnoj raspravi. Tako je u istrazi pitao Bačelića: „Božo što si to napravio?“; na što je Bačelić samo promrmljao i nije bilo razgovora, a na glavnoj raspravi je izjavio kako je ipak postojala duža komunikacija. Sada je rekao da je time želio da mu Bačelić obrazloži zbog čega svaki puta ide bez zapovjedi, na svoju ruku.

Svjedok nema saznanja o tome da li su pripadnici njegove satnije ubili jednog ratnog zarobljenika u selu Mandići.

Ne zna da li je dan nakon akcije Prokljan bila neka druga akcija u kojoj je sudjelovao okr. Bačelić.

Službeno naoružanje satnije nalazilo se u ormarićima, a ono koje su zaplijenili u sobama.

Pri odlasku u Prokljan sistem veze bile su motorole, ali ih nisu koristili.

Nikica Vrlika iskazivao je u rujnu 2001.g. u istrazi⁴ i na glavnoj raspravi⁵.

Nije mu poznato tko je i kada ubio te ljude. Ne sjeća se Bože Bačelića od dana prije polaska u Prokljan. Upitan da li ostaje pri iskazima koje je dao u istrazi i na glavnoj raspravi, svjedok je rekao da ne može reći da je baš tako govorio, proteklo je puno vremena te se ne može sjetiti što je govorio pred istražnim sucem u cijelosti kao i na glavnoj raspravi. Zbog proteka vremena sve mu je u magli. I danas se liječi od PTSP-a.

Dragutin Gerec rekao je da ostaje pri iskazima koje je dao u istrazi i na glavnoj raspravi.⁶

Ivica Vukasović iskazivao je u istrazi.⁷

Iduća ročišta glavne rasprave zakazana su za **25. i 26. listopada 2012. godine.**

⁴ Rekao je da je 11. kolovoza 1995. dobio usmenu zapovijed od Ivica Vukšića da krenu u selo Prokljan i ispitaju da li ima još zaostalih neprijateljskih vojnika. Lijevu kolonu predvodio je Vunić, a desnu Vukšić. Kada su stigli do rovova začuli su pucnjeve, ali nisu znali tko puca. Došli su do jedne kuće gdje su primijetili ženu, muškarca i dijete. U blizini je bio parkiran automobil marke Golf. Jedna žena uz put dobacila im je: „*Jedna djeco što ste napravili*“. Zatim su stigli do kuće gdje je vidio okr. Bačelića, zapovjednika Vukšića i druge optuženike. Pitao je što se dogodilo, na što mu je Bačelić odgovorio: „*Što te briga*“. Potom je otišao. Vidio je automobil marke Renault koji je koristio Bačelić. Na povratku su opet sreli ženu koja ih je upitala zašto su ubili dvoje staraca. I dalje nije znao o čemu se radi. Sjeća se dima kraj kuće gdje je zatekao Bačelića. Kada je upitao vojnika tko je to napravio on mu je odgovorio „*možete samo misliti*“.

⁵ Na glavnoj raspravi potvrdio je da su zapovjednici izviđačke satnije bili osim njega, Božo Bačelić, Jeremy Kresoja, Vunić Ivica i Vukšić Ivica. Krenuli su u Prokljan. Kuća oko koje se dimilo nalazila se u sredini sela, to je bila jednokatnica sa dvorištem.

⁶ Iskazi iz istrage i glavne rasprave nisu čitani. Svjedok nema neposrednih saznanja o inkriminiranim događajima.

⁷ Iskaz iz istrage nije čitan. Svjedok se nema neposrednih saznanja o inkriminiranim događajima.

25. listopada 2012. godine – dokazni postupak

Glavnu raspravu nismo pratili. Izvještaj je napisan na temelju raspravnog zapisnika.

Na današnju raspravu pristupili su svjedoci Goran Vunić i Ivica Matić. Svjedok Šime Rajić telefonskim putem obavijestio je sud da zbog narušenog zdravstvenog stanja nije u mogućnosti pristupiti glavnoj raspravi. Za svjedoka Slavka Vunića dostava poziva je vraćena s naznakom da je isti preminuo.

Rješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg je prijedlog branitelja prvookrivljenog za tonskim snimanjem glavne rasprave odbijen uz obrazloženje kako je prijedlog suvišan i nepotreban.

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg će se pročitati iskazi svjedoka Slavka Vlaića ispitanog pred istražnim sucem Županijskog suda u Šibeniku 8. listopada 2001. i na glavnoj raspravi 4. lipnja 2002.

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg će se pročitati iskazi svjedoka Šime Rajića ispitanog pred istražnim sucem Županijskog suda u Šibeniku 21. rujna 2001. i na glavnoj raspravi na Županijskom sudu u Šibeniku od 4. lipnja 2002.

Goran Vunić – svjedočenje

Svjedoku su pročitani iskazi koje je dao pred istražnim sucem Županijskog suda u Šibeniku 21. rujna 2001. i iskaz s glavne rasprave od 4. lipnja 2002. Nakon toga svjedok je izjavio kako se ne sjeća ničega. Dodao je da u akciji nije koristio motorole. Ne zna kada je nabavljen crveni Renault 4 za postrojbu niti od kuda je nabavljen. Ne sjeća se iz koliko se pravaca napadalo selo Prokljan kao niti čime je bila naoružana vojska.

Ivica Matić – svjedočenje

Svjedoku su pročitani iskazi koje je dao pred istražnim sucem Županijskog suda u Šibeniku 21. prosinca 2001. i s glavne rasprave od 4. lipnja 2002. Svjedok je ostao pri iskazima koji su mu pročitani, a kojima nije imao ništa za dodati. Nije mu poznato za što su trebale plinske boce. Ne sjeća se da li su u akciji čišćenja sela Prokljan koristili sredstva veze. Ne sjeća se da je pred istražnim sucem izjavio da ga je, za vrijeme dok je boravio u „tom mjestu“, zapovjednik Vunić zamolio da mu donese dvije plinske boce koje mu je on i donio. Na dan akcije kompletiranje, tj. pregled vojske prije akcije vršio je Vukšić ili Vunić. Rekao je kako osobno nije ispalio nikakvo protuoklopno sredstvo niti metak iz puške. Kada su dolazili u mjesto Prokljan vidio se dim. Nakon akcije čišćenja selo nije bilo zapaljeno.

26. listopada 2012. godine – dokazni postupak

Glavnu raspravu nismo pratili. Izvještaj je napisan na temelju raspravnog zapisnika.

Na današnju raspravu pristupili su svjedoci Mladen Crljen, Joso Marinović i Joso Šerić. U odnosu na svjedoka Ivu Vlaića dostava poziva vraćena je s naznakom da je preminuo.

Rješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg je pročitao iskaz svjedoka Ive Vlaića kojeg je dao pred istražnim sucem Županijskog suda u Šibeniku 16. studenoga 2001.

Mladen Crljen – svjedočenje

Svjedok je rekao kako nema što dodati iskazu kojeg je dao na glavnoj raspravi na Županijskom sudu u Šibeniku 21. lipnja 2002.

Joso Marinović – svjedočenje

Svjedok je iskazao istovjetno kao i na glavnoj raspravi pred Županijskim sudom u Šibeniku 21. lipnja 2012. Rekao je kako nema nikakvih spoznaja o navedenom događaju. Rekao je kako je postojala uredba i pisani trag o tome na koji način vojska, vozila i ostala tehnika izlaze iz vojarne. Rekao je kako misli da vojska koja organizirano izlazi iz vojarne ima sredstva veze, a da li je imala u konkretnom slučaju nije znao odgovoriti. O svakom zadatku podnosilo se izvješće usmeno ili pisano, ovisno o spoznajama koje su na terenu.

Jozo Šerić – svjedočenje

Svjedok je iskazivao istovjetno kao i na glavnoj raspravi pred Županijskim sudom u Šibeniku 4. srpnja 2002.

U nastavku dokaznog postupka biti će pozvani i saslušani svjedoci **Davor Lokas** i **Jeremy Kresoja** u odnosu na kazneno djelo pod točkom 1, **Neven Ercegović**, **Zoran Mijat** i **Milorad Mandić** u odnosu na kazneno djelo pod točkom 2. Svjedoci će biti pozvani na ročište koje je zakazano za dan **4. prosinca 2012. u 9.00 sati**.

4. prosinca 2012. godine – dokazni postupak

Glavnu raspravu nismo pratili. Izvještaj je napisan na temelju raspravnog zapisnika.

Utvrđeno je da su na glavnu raspravu pristupili svjedoci Davor Lokas i Zoran Mijat.

Svjedoci Neven Ercegović⁸, Jeremy Kresoja⁹ i Milorad Mandić¹⁰ nisu pristupili glavnoj raspravi.

⁸ Dostava poziva prvi put se vratila s naznakom da je isti obaviješten, no da nije podigao pošiljku. U odnosu na drugu dostavu sud nema dokaza o primitku poziva.

⁹ Poziv suda vratio se sa naznakom da je isti odselio.

¹⁰ Milorad Mandić je sudu dostavio podnesak u kojem obavještava sud da s obzirom na životnu dob i zdravstveno stanje nije u mogućnosti pristupiti na glavnu raspravu.

Svjedok Davor Lokas

Svjedoku je pročitano iskaz koji je isti dao istražnom sudu Županijskog suda u Šibeniku 8. listopada 2001. godine. Izjavio je da ostaje kod danog iskaza. Pojasnio je da se ne može sjetiti da li se radilo o dimu ili zgarištu kada je rekao da je došao i vidio dva zapaljena trupla. Pojasnio je da se, kada je izjavio da su praktički kuće gorjele cijeli dan i da se vidio dim, to vidjelo iz mjesta Rasline. Toga dana nije čuo nikakve eksplozije ili pucnjeve. Rekao je da si ne može predložiti sliku dva zapaljena trupla koje je vidio. Ne može se ni sjetiti da li su ta dva trupla bila jedno pokraj drugog ili su bili razmaknuti. Pojasnio je da je mjesto Raslina od Prokljana udaljena oko 2 km. Kuće iz Raslina se iz Prokljana ne mogu vidjeti. Dim koji je vidio ne može vezati za neku pojedinu kuću u Prokljanu. Kada je sa suprugom došao do Prokljana sunce je već zalazilo.

Svjedok Zoran Mijat

Svjedoku je pročitano iskaz kojeg je dao istražnom sudu Županijskog suda u Šibeniku 29. studenoga 2004. godine. Izjavio je da ostaje kod danog iskaza. Svjedok je pojasnio kako je znao da postoje tri brata Mandić. Slobodan Mandić, kojeg je spominjao živio je u Šibeniku, a druga dva brata, čija imena mu nisu poznata, žive u Zečevu. Ne zna jesu li oni bili u srodstvu sa Vukom Mandićem. Kada je prvi put bio u zaseoku Mandići zbog identifikacije mrtvih tijela sretao je hrvatske vojnike. To je bilo normalno jer je to bilo za vrijeme akcije Oluja. Nikakav razgovor sa njima nisu započinjali, osim što su ih pitali ima li civila koji bi im pomogli identificirati mrtva tijela. Nitko od tih hrvatskih vojnika nije se na bilo kakav način eksponirao. Te osobe bile su u vojničkim odorama, no nije mu poznato da li su bili pripadnici HV-a ili nekih drugih postrojbi.

Kada su došli u zaseok Mandići razgovarali su sa civilima kako bi identificirali mrtva tijela. Jedan od civila je rekao da ima brata u Šibeniku i da se zove Slobodan Mandić. Rekao je gdje živi i molio da ga obavijeste da se oni i dalje nalaze u zaseoku Mandići. Civili s kojima su razgovarali on i Ercegović bile su dvije starije muške osobe, dvije ili tri žene i jedna mlađa muška osoba. Jedan od te dvije starije muške osobe bio je onaj koji je spominjao da ima brata Slobodana Mandića. Kada su se drugi put vratili u zaseok Mandići on i Ercegović opet su sreli spomenute dvije starije osobe, a sreli su i Slobodana Mandića. Mrtva tijela koja su vozili bila su fotografirana. Radilo se o tijelima tri muške osobe, srednje dobi. Dvije mrtve osobe bile su u civilnoj odjeći, a jedna u maskirnoj. Obilježja osoba koje su bile u maskirnim odorama nije prepoznao, neki su imali obilježja, a neki nisu. Nije mogao odgovoriti na pitanje da li je bio netko od zapovjednika. Sva tri mrtva tijela nađena su na različitim mjestima. Jedno tijelo pronašli su u zaseoku Pavići, jedno na izlasku iz mjesta Đevrske prema Kistanjama, a treće na ulazu u Kistanje. Objasnio je da je nakon izlaska iz Đevrsaka križanje za Roški slap, a nakon toga je jedna veće krivina i na njoj, uz cestu s desne strane gledajući u pravcu Kistanja, nađeno je to mrtvo tijelo. Na lijevoj strani nalazila se kuća, misli jednokatnica, koja je od mrtvog tijela bila udaljena maksimalno 30 metara. Prilikom razgovora sa civilima, pa i kada je razgovarao i bio u blizini Slobodana Mandića i one druge osobe koja je kazala da ima brata Slobodana Mandića koji živi u Šibeniku, nitko mu nije spominjao Vuka Mandića. Kada je drugi put bio u zaseoku Mandići i sreo Slobodana Mandića ovaj mu nije kazao da mu je brat nestao ili da je ubijen, a nije spominjao ni da je ubijen bilo koji Mandić.

Dokazni prijedlozi

Zastupnik optužbe nije imao novih dokaznih prijedloga. Ustrajao je u prijedlogu da se ponovno pozovu kao svjedoci Jeremy Kresoja, Neven Ercegović i Milorad Mandić, te da se kao svjedoci pozovu i ispituju oštećeni Dušanka Mandić, Borislav Mandić i Goran Mandić. Predložio je i ispitivanje vještaka Dušana Zečevića

Branitelj prvookrivljenika rekao je da ostaje kod prijedloga za pozivanjem i ispitivanjem Jeremya Kresoje, Nevena Ercegovića i Milorada Mandića. U odnosu na oštećene kao svjedoke suglasan je da se njihovi iskazi pročitaju.

Branitelj drugookrivljenika suglasan je sa prijedlogom branitelja prvookrivljenika vezano za saslušanje Jeremya Kresoje, Nevena Ercegovića i Milorada Mandića. Predložio je pozivanje oštećenih kao svjedoka ili eventualno njihovo ispitivanje video linkom.

Branitelji trećeokrivljenika i četvrtookrivljenika nisu imali novih dokaznih prijedloga

Zastupnik optužbe izjavio je da je suglasan sa čitanjem zapisnika suočenja svjedoka, koji su suočeni tijekom ranijeg postupka.

Branitelj prvookrivljenika naknadno će se očitovati u odnosu na čitanje zapisnika o suočenju. Branitelji drugookrivljenika, trećeokrivljenika i četvrtookrivljenika suglasni su sa čitanjem zapisnika o suočenju svjedoka u prethodnom postupku

Rješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg će na iduće ročište glavne rasprave, zakazano za **29. siječnja 2013. u 9,30 sati**, kao svjedoci biti pozvani Milorad Mandić, Neven Ercegović i Jeremy Kresoja te Dušanka Mandić, Borislav Mandić i Goran Mandić, kao i stalni sudski vještak Dušan Zečević.

29. siječnja 2013. godine – dokazni postupak

Ovo ročište glavne rasprave nismo neposredno pratili. Izvještaj je napisan na temelju raspravnog zapisnika.

Na današnje ročište pristupio je svjedok Neven Ercegović.

Svjedoci Borislav Mandić, Goran Mandić i Dušanka Mandić nisu pristupili iako je za njih dostava poziva bila uredna. Milorad Mandić sudu je opravdao svoj nedolazak. Dostavio je sudu liječničku svjedodžbu iz koje proizlazi da je u visokoj životnoj dobi, teško pokretan, slabog vida i sluha te ovisan o tuđoj pomoći. U odnosu na svjedoka Jeremy Kresoju, koji nije pristupio, sud je zaprimio izvješće od II Policijske postaje Zadar u kojemu je navedeno da su u obavljaju terenske provjere zatekli strica pozvanog svjedoka Nediljka Kresoju koji je izjavio da se njegov nećak od srpnja 2012. nalazi u Australiji. Sudsko medicinski vještak Dušan Zečević sudu je ispričao svoj nedolazak zbog službene spriječenosti.

Sud je izviješten od Uprave krim. policije, Sektora općeg kriminaliteta, terorizma i ratnih zločina, da je novinar Drago Pilsel policijskim službenicima PU zagrebačke dana 27. ožujka 2001. predao četiri pušcane čahure kalibra 7.62 mm koje je pronašao na mjestu događaja inkriminiranog kaznenog djela. Predmetne čahure je PU zagrebačka dana 28. ožujka 2001. dostavila PU šibensko-kninskoj kao teritorijalno nadležnoj policijskoj upravi. Čahure su dostavljene radi vještačenja Centru za kriminalistička vještačenja „Ivan Vučetić“. Policijska uprava šibensko-kninska zaprimila je nalaz Centra 25. travnja 2008. iz kojeg proizlazi da se temeljem provedenih ispitivanja može zaključiti da se dostavljene čahure ne mogu dovesti u vezu sa nekim od predmeta iz zbirke neriješenih predmeta Centra.

Zastupnik optužbe je u sudski spis priložio dopise Ministarstva branitelja od 21. prosinca 2012. i 17. siječnja 2013. godine. Predložio je da se izvede dokaz čitanjem navedenih dopisa sa priložima, a iz kojih je razvidno kada je i gdje tijelo Vuka Mandića pronađeno, sahranjeno, ekshumirano i identificirano.

Svjedok Neven Ercegović¹¹

Svjedok je izjavio da u cijelosti ostaje kod iskaza koji mu je pročitao, a kojega je dao pred istražnim sucem Županijskog suda u Šibeniku 17. siječnja 2005.

Dodao je da je desetak leševa u tovornom vozilu marke TAM vozilo pogrebno poduzeće, a on je sa kolegom Mijatom i krim. tehničarom Antom Samcem bio u policijskom vozilu.

Mještani srpske narodnosti, ukupno njih troje, popeli su se na kamion pogrebnog poduzeća, ali nisu mogli prepoznati niti jedno tijelo. Nije mu poznato kako su došla trojica hrvatskih vojnika jer su ih oni tamo zatekli, ali zna da su otišli pješice. Imali su uniforme i automatske puške. Bili su visoki oko 170-180 cm. Misli da je prvi boravak njega i njegovih kolega na asanaciji terena područja Đevrska bio 6./7. kolovoza 1995. godine. Sjeća se da je imao razgovor i prepirku s jednim od vojnika kojeg je opisao u odnosu na njegov naglasak, a koji se eksponirao kao zapovjednik. Nije ga pitao kojoj jedinici pripada. Sa ostalom dvojicom nije ulazio u nikakav razgovor. Pojasnio je da je, kada je kod istražnog suca rekao da su držali puške „na gotovs“, pod tim mislio da su držali puške uperene prema svima njima, policiji, civilima i svima koji su bili nazočni. Radilo se o jednoj neugodnoj situaciji, mada, kada se susretu policija i hrvatska vojska, ne bi smjelo biti neugodnosti, jer se radi o istim oružanim snagama. On i njegove kolege bili su naoružani automatskim puškama, a držali su ih na ramenu. Zbog te neugodne situacije Mijat je kazao: „Ajmo mi ča, može tu biti svašta“. Nakon njihova odlaska nije se više osjećala napetost.

Pojasnio je da zna, po javnom pogovoru, da su se neki civili oblačili u vojne odore.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO Šibenik predložio je čitanje dokumentacije predane sudu, neposredno ispitivanje svjedoka Milorada Mandića, Dušanke Mandić, Borislava Mandića i Gorana Mandića. Ukoliko bi njihovo saslušanje na predloženi način bilo otežano, podredno je predložio da se ispituju putem video linka.

Nadalje, predložio je da se utvrdi da li će se iz Australije vraćati svjedok Jeremy Kresoja te je, u slučaju potvrdnog odgovora, predložio njegovo neposredno ispitivanje.

Također, ostao je kod prijedloga da se neposredno sasluša vještak Dusan Zečević.

Branitelj I.-okrivljenog i dalje je ostao kod dokaznih prijedloga iz podneska od 7. studenoga 2012. godine, a posebno kod prijedloga da se sasluša svjedok Drago Pilsel budući je sud obaviješten da je on predao policiji nekakve čahure nakon 2000. godine, dok je u članku koji je priložio u podnesku prvookrivljenika tvrdio da su čahure s lica mjesta predane policiji 1995. godine i da su napravljene fotografije na mjestu događaja.

¹¹ U optužnici ŽDO Šibenik K-DO-45/01 od 11. svibnja 2007. godine navedeno je da je svjedok kao djelatnik policije rukovodio asanacijom terena u zaleđu. Sjeća se da je sa kolegom Mijatom dosao u Mandiće, da su prikupili mrtva tijela i razgovarali sa mještanima. Jednom su vidjeli mještane i trojicu hrvatskih vojnika, jedan od njih se predstavljao kao zapovjednik. Vojnici su bili stari oko 20 godina. Taj zapovjednik je pitao što tu rade i govorio je da se udalje. Kako se bojao da će se nešto dogoditi, ustrajao je da ostanu sve dok ti vojnici ne odu, jer su bili naoružani i držali su puške na gotovs. Kasnije, kad je ponovno došao u selo, čuo je da je nestao Vuk Mandić. Postupili su po dojavi, ali tijelo nisu pronašli.

Branitelj II.-okrivljenog usprotivio se saslušanju svjedoka video linkom. Suglasan je sa čitanjem iskaza koji su oni dali ranije. Pored saslušanja vještaka Zečevića predlaže, nakon što se dostave materijali o ekshumaciji navodnog tijela Vuka Mandića, sudsko-medicinsko vještačenje posmrtnih ostataka ekshumiranih kao tijelo Vuka Mandića i utvrđivanje uzroka smrti.

Riješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg će se pročitati iskaz svjedoka Milorada Mandića kojeg je svjedok dao pred istražnim sucem Županijskog suda u Šibeniku 16. studenoga 2001. godine.

Po djelatnicima II Policijske postaje Zadar provjerit će se da li će svjedok Jeremy Kresoja dolaziti u Republiku Hrvatsku i kada.

Dokumentacija ŽDO-a, koja je priložena u spisu, o identifikaciji posmrtnih podataka Vuka Mandića dostavit će se vještaku sudske medicine dr. Antoniu Alujeviću radi očitovanja o uzrocima smrti Vuka Mandića.

O prijedlogu branitelja I.-okrivljenog odlučit će se naknadno.

Glavna rasprava je odgođena na neodređeno vrijeme. U međuvremenu će se putem međunarodne pravne pomoći organizirati saslušanje svjedoka putem konferencijske veze.

20. ožujka 2013. godine – dokazni postupak

Utvrđeno je da je na raspravu pristupio stalni sudski vještak prof. dr. Dušan Zečević.

Sud je zaprimio izvješće PP Zadar iz kojeg je razvidno da su policijski službenici obavili razgovor sa Nikolom Kresojom, stricem Jeremy Kresoje, koji nema saznanja o tome kada bi se isti trebao vratiti u RH, s njim ne komunicira.

Sudsko medicinsko vještačenje, obavljeno po vještaku Antoniju Alujeviću, dostavljeno je strankama.

Saslušan je sudsko medicinski vještak Dušan Zečević, koji je zajedno s pok. Damirom Čatipovićem, sudskim vještakom za balistiku, izradio kombinirano sudsko-medicinsko-balističko vještačenje.

Dušan Zečević – sudsko medicinski vještak

Rekao je da ostaje pri pisanom nalazu i mišljenju kao i pri navodima sa glavne rasprave vođene pred Županijskim sudom u Šibeniku 18. lipnja 2002. godine.

Pojasnio je da u slučaju kada osoba zadobije prostrjel u glavu, tj. kada je pogođena u lubanju iz vatrenog oružja, projektil ostavlja trag u obliku rupičastih defekata kosti lubanje s tim da se kod ozljede svoda lubanje može na osnovu izgleda ulazne rane locirati njihov položaj. Ovo iz razloga što je svod lubanje građen od dva lista. Zbog zakrivljenja listova kod ulazne strane rane veći je promjer defekta kod unutarnjeg lista, a kod izlazne vanjskog lista. Takav oblik rane podsjeća na lijevak, a njegova širina podsjeća na smjer kretanja projektila. Ovisno o brzini kretanja projektila i njegovom kalibru uz taj defekt rupičastog oblika može biti više ili manje prijelomnih pukotina. U slučaju ozljede sa tzv. brzim projektilom može doći do velike destrukcije kosti lubanje. Što se tiče pokojnog Nikole Damjanića, pregledom kostiju nije utvrdio da postoje konkretno kosti lubanje.

Pojasnio je kako je oštećenja podijelio u dvije grupe.

U jednoj grupi opisao je oštećenja na kosti desne i lijeve natkoljenice koja bi mogla odgovarati strelnoj ozljedi. „Mogla“ jer je na kosti nađen samo jedan dio oštećenja tipičan za strelnu ranu.

Drugu grupu oštećenja čine ona koja su mogla odgovarati strelnoj ozljedi, ali i kao posljedica nekog drugog mehaničkog djelovanja.

Konkretno nađen je defekt lijevog tjemenog dijela lubanje s jednom pukotinom koja ide prema bazi lubanje. Naveo je da je ta ozljeda vjerojatno nastala zbog pada, no imajući u vidu posljedice djelovanja projektila ne može se isključiti mogućnost da bi ovaj prijelom mogao biti uzrokovan prostrelnom ozljedom glave.

U odnosu na dio kada je govorio da nije pronađena lubanja pregledavajući medicinsku dokumentaciju nije zapamtio sve kosti koje je opisao kod Nikole Damjanića. Dodao je da lubanja nije pronađena već lijeva tjemena kost na kojoj postoji prijelomna pukotina. Na tom dijelu lijeve tjemene kosti nisu nađeni rupičasti defekti, tj. uz linearni prijelom lijeve tjemene kosti nije nađen drugi oblik prijeloma pogotovo ne koji bi odgovarao dijelu rupičastih defekata. Ostao je pri onome što je izjavio na prijašnjoj glavnoj raspravi, odnosno da prijelom na glavi odgovara padu, tj. da je ozljeda najvjerojatnije nastala udarcem u glavu kao posljedica pada.

Što se tiče uzroka i trenutka smrti, a imajući u vidu ostale ozljede, nije se mogao očitovati kada je nakon ozljeđivanja nastupila smrt pok. Nikole Damjanića. Vezano za ozljedu XI prsnog kralješka nije se mogao očitovati što je uzrok te ozljede pa ju je svrstao u drugu grupu ozljeda, gdje je naveo da ozljeda kralješka i tjemene kosti mogu nastati na različite načine

Odgovarajući na pitanja predsjednice vijeća vještak je pojasnio kako se na osnovu ozljeda na kosti lubanje ne može reći da li su one nastale kao posljedica pojedinačnog ili rafalnog pucanja.

Rješenje vijeća

Temeljem Rješenja vijeće je pročitalo kombinirano sudsko-medicinsko-balističko vještačenje.

Iduće ročište glavne rasprave zakazano je za **9. travnja 2013. godine**, kada će se putem video konferencijske veze saslušati svjedoci koji se nalaze na području Republike Srbije, i to: Dušanka Mandić, Milorad Mandić, Borislav Mandić i Goran Mandić. Istoga dana saslušat će se i sudsko-medicinski vještak Antonijo Alujević.

9. travnja 2013. godine – dokazni postupak

Na izvanraspravnom ročištu ispitani su putem video konferencijske veze Dušanka Mandić, Borislav Mandić i Goran Mandić.¹²

U nastavku dokaznog postupka saslušan je **dr. Antonio Alujević**, specijalist sudske patologije.

Izjavio je kako ostaje kod pisanog nalaza i mišljenja od 11. veljače 2013. godine.

¹² Nakon što dokazi budu izvedeni na glavnoj raspravi izvijestit ćemo o sadržaju istih.

Branitelj II okrivljenog nije bio suglasan sa čitanjem pisanog nalaza i mišljenja.

Na upit branitelja vještak je objasnio da niti jedna osoba ne bi mogla preživjeti ozljedu glave nastalu uslijed dva prostrela. Rekao je da se radilo o dijelom skeletiranom i truležom promijenjenom tijelu te nije mogao zaključiti o udaljenosti s koje je pucano. Temeljem izgleda strelnog kanala moguće je zaključiti da je osoba bila u uspravnom položaju okrenuta desnom bočnom stranom prema cijevi. Pretpostavlja da se radilo o rafalnoj paljbi, ali o tome bi se bolje očitovao vještak za balistiku. Zaključio je kako je projektil ispaljen iz ručnog vatrenog oružja pri prolazu kroz tijelo oštetio koštanu strukturu gdje se kao takav deformirao te jako usporio brzinu pa je zbog toga zaostao. Ako bi taj uzorak metka bio u posjedu suda onda bi ga svakako trebalo pregledati od strane vještaka za balistiku koji bi se mogao izjasniti i o kalibru istog. Nije u mogućnosti niti na koji način zaključiti o redosljedju ispaljenih projektila jer se radi o automatskoj puški pa su ozljede nastale jedna za drugom u kratkom vremenskom intervalu.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO predložio je da se, imajući u vidu obranu Jurice Ravlića od 4. rujna 2001. i obranu Ante Mamića od 7. rujna 2001., provede djelomična rekonstrukcija događaja na okolnost utvrđivanja i pronalaska mjesta gdje je pok. Vuk Mandić ubijen. Naime, Jurica Ravlić i Ante Mamić su opisali gdje je to bilo, navodeći da su došli cestom od zaseoka Mandići do glavne ceste. Kazali su da su izašli na glavnu cestu Bribirske Mostine – Knin i stali kod kuće okrenuti istočno gdje je ubijen Vuk Mandić. Ovaj opis odgovarao je stvarnom stanju na terenu. Opisano mjesto je na području Varivoda, a tijelo Vuka Mandića je nađeno baš na području Varivoda.

Branitelj I okrivljenog ostao je kod dokaznih prijedloga iznesenih na ročištu 19. lipnja 2012. i od 7. studenog 2012. pa je predložio saslušanje dvije ženske osobe koje su se nalazile u Prokljanu za vrijeme stradavanja Nikole i Milice Damjanić. Naime, ispitan u istrazi Slavko Vlajić rekao je da su s njim bile dvije ženske osobe u trenu kada su se čuli pucnji koji su rezultirali smrću Damjanića, a isto je ponovio i na glavnoj raspravi 2001. godine. Obrana okrivljenog smatra da bi njihov iskaz mogao pomoći utvrđivanju da li je paljba bila rafalna ili pojedinačna.

Dodao je da nije suglasan sa čitanjem zapisnika o suočenju svjedoka Joze Šerića i Ivice Vukšića, svjedoka Joze Marinovića i Joze Vukšića te svjedoka Ivice Vukšića i Mladena Crljena.

Nije se protivio prijedlogu zastupnika optužbe.

Branitelji II, III i IV okrivljenika nisu imali novih dokaznih prijedloga. Protive se prijedlogu zastupnika optužbe.

Rješenje Vijeća

Vijeće je prihvatilo prijedlog za suočenje koje će biti izvršeno dana 24. svibnja 2013. u 9.30 sati.

24. svibnja 2013. godine – nastavak dokaznog postupka
--

Na današnjem ročištu, u ponovljenom postupku protiv opt. B. Bačelića i dr. pred Vijećem Županijskog suda u Splitu upriličeno je suočenje svjedoka čiji se iskazi o bitnim činjenicama u odnosu na izdavanje zapovijedi o akciji Prokljan, u kontekstu međusobnog razgovora svjedoka, znatno razlikuju.

Svjedok Ivica Vukšić najprije je suočen sa Mladenom Crljenom, a potom je ista dokazna radnja obavljena u i odnosu na svjedoka Josu Marinovića.

Sva trojica svjedoka ostala su kod svojih prijašnjih iskaza.¹³

Suočenje svjedoka Ivice Vukšića i svjedoka Mladena Crljena

"Ja sam tražio ragovor u četiri oka s Jozom Šerićem jer je on bio moj zapovjednik. Objasnio sam mu što se dogodilo u Prokljanu, a on je tada u kancelariju pozvao Mladena Crljena. Ponovno sam verbalno rekonstruirao što sam zatekao na poprištu zločina, no Mladen Crljen je rekao da neće kontra svojih ljudi i ja sam uz odborenje zapovjednika Šerića napustio kancelariju", izjavio je svjedok Ivica Vukšić tijekom suočenja.

Svjedok Mladen Crljen je rekao da takav razgovor nije vodio, da je o svemu na zahtjev nadređenog sastavio izvješće koje čini sastavni dio spisa kaznenog predmeta te da je kazneno djelo počinjeno od nepoznatih počinitelja tada prijavljeno nadležnoj policijskoj postaji.

Suočenje svjedoka Ivice Vukšića i svjedoka Jose Marinovića

Svjedok Vukšić je naveo da mu je Marinović naložio odlazak u Prokljan. "Rekao mi je da na Prokljanu nitko nije bio, da bi bilo dobro doći. Na što sam ja u cilju obavljanja zadaće išao srediti jedan mini bus, a Vuniću sam rekao da pripremi jedan vod. Zašto me niste pozvali na odgovornost zbog samovoljnog napuštanja vojarne ako tvrdiš da mi takvu zapovijed nisi izdao", upitao je svjedok.

Svjedok Joso Marinović negirao je razgovor te ukazivao na proceduru izlaska iz vojarne koja je tempore criminis bila na snazi.

Dostava poziva za svjedoka Jozu Šerića, u čijem se uredu odvijala navedena komunikacija, nije bila uredna te se ovaj na suđenju nije pojavio.

Zapisnik o suočenju Ivice Vukšića i Jozu Šerića obavljen pred Županijskim sudom u Šibeniku, u prijašnjem postupku, pročitani su sukladno postupovnim odredbama ZKP-a, a u nastavku dokaznog postupka **pročitani su i brojni materijalni dokazi**, i to: zapisnici o pregledavanju stana i drugih prostorija Bože Bačelića, potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, zapisnici o pretrazi stana i drugih prostorija Luke Vuko, potvrde o privremenom oduzimanju predmeta, zapisnik o pretrazi stana i drugih prostorija Jurice Ravlića, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, izvješća o uhićenju i

¹³ Tijekom prijašnje glavne rasprave provedene pred Županijskim sudom u Šibeniku, sud je ovu dokaznu radnju u odnosu na svjedoke Ivicu Vukšića i Mladena Crljena te Ivicu Vukšića i Josu Marinovića obavio 4. srpnja 2002.

dovođenju Bože Bačelića, Luke Vuko, Ante Mamića, Jurice Ravlića, zapisnik o vanjskom pregledu uzroka smrti Nikole Damjanića i Milice Damjanić, liječnička potvrda za Juricu Ravlića, Zapisnik o ekshumaciji posmrtnih ostataka Milice i Nikole Damjanić od 22. studenog 2001., fotodokumentacija očevida ekshumacije mrtvih tijela Milice i Nikole Damjanić na mjesnom groblju, obavljena 3. prosinca 2001., zapisnik o očevidu i rekonstrukciji na licu mjesta u Prokljanu, Obdukcijско izvješće Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju s prijevodom s engleskog na hrvatski jezik, Zapisnik o ekshumaciji od 18. lipnja 2001., metoda analize DNA za posmrtnе ostatke KN-01/296B Međunarodne komisije za nestale osobe...

Vijeće je nalazeći uporište u odredbi čl. 322. st. 4. točka 2. ZKP-a, nerelevantnost za odlučivanje, odbilo dokazne prijedloge obrane. O obavljanju djelomične rekostrukcije događaja u odnosu na utvrđivanje i pronalazak mjesta ubojstva Vuka Mandića odlučit će naknadno.

Obrana optuženika i završne riječi očekuju se **10. lipnja 2013., u 9,30h.**

10. lipnja 2013. godine – nastavak dokaznog postupka, završne riječi stranaka
--

Na Županijskom sudu u Splitu nastavljena je glavna rasprava u ponovljenom kaznenom postupku protiv **opt. B. Bačelića** i još trojice, *tempore criminis* pripadnika HV-a, koje optužni akt tereti za ratni zločin nad civilima (supružnici **Milica i Nikola Damjanić** ubijeni su tijekom VRA "Oluja" u mjestu Prokljan) i ratnim zarobljenicima (**Vuk Mandić**, nastradao na području Varivoda, u zaselku Mandići).

Optuženici su iznijeli obrane odbijajući odgovarati na pitanja. **Ante Mamić, Luka Vuko i Jurica Ravlić**, ispitani tijekom istražnog postupka u nazočnosti branitelja, priznali su izvršenje kaznenog djela, no na prijašnjoj glavnoj raspravi, provedenoj pred Vijećem Županijskog suda u Šibeniku, nijekali su počinjenje tvrdeći da su njihove izjave iznuđene.

U selo Prokljan ušli su naoružani automatskim oružjem te ručnim raketnim bacačima s ostalim pripadnicima izviđačke satnije 113. Motorizirane brigade HV-a provodeći čišćenje terena od zaostalih četničkih formacija. Tražili su oružje po kućama mještana, što je bila uobičajna metoda pretrage terena. Netko od vojnika pucao je po civilima, a i neke kuće su zapaljene.

Oni osobno ne smatraju se odgovornima.

Obrana optuženika

I. opt. Božo Bačelić

Ostao je kod obrane dane tijekom istražnog postupka te prijašnje glavne rasprave provedene pred Županijskim sudom u Šibeniku.

U sastavu 113. brigade bila je i posebna izviđačka satnija namijenjena obavljanju specijane zadaće unutar pozadine četničkih postrojbi. "Ja sam bio zapovjednik izviđačkog voda 2. bojne 113. brigade i

zapovjed za akciju "Prokljan" dobio sam od Vukšića. To je zapravo bilo čišćenje terena od zaostalih četnika. Kao zapovjednik na izvršenje zadaća uputio sam se Zastavom 101 bijele boje, naoružan i protuoklopnim naoružanjem. To je bila koordinirana akcija koja se pomno pratila preko sustava veze koji sam i osobno kao zapovjednik vodio. U selu Sonković ostavili smo osobne automobile te mini bus kojim su se na teren prevezli ostali pripadnici postrojbe. Prije nego smo ušli u Prokljan uočili smo da neke kuće gore. To je bila posve uobičajna slika koja ovu konkretnu akciju ničim nije distinktila od drugih akcija tijekom ratnih zbivanja. Vojska se razbježala uokolo, raspršila po kućama, pucalo se, ispaljivale su se zolje i ručni bacači te je još nekoliko kuća gorjelo. Međutim, naoružanje kod mještana nismo pronašli, četnika nije bilo niti je itko pružao otpor. Ne znam tko je ubio supružnike Damjanić, ja za to nisam odgovoran. Ne znam da li su njihova tijela nakon toga zapaljena, no znam da svaki zapovjednik nakon provedene akcije ili kakvog incidenta mora sastaviti pisanu zabilješku. Kao ilustraciju navodim, primjerice, pljačkanje imovine lokalnog stanovništva kojem su pribjegavali Vrlika i Vukšić što je službeno evidentirano, a ja osobno konstantno sam navedene osobe upozoravao da se to ne smije", iznio je optužnik.

Upozorio je da su djelatnici organa za kazneni progon vršili pritisak na ročnike kako bi ga teretili dok je tadašnji Županijski državni odvjetnik u Šibeniku, Željko Žganjer, pokušao prijetnjama iznuditi od njega priznanje za počinjenje određenih kaznenih djela.

II. opt. Ante Mamić

Ostao je kod obrane dane na glavnoj raspravi, tijekom prijašnjeg postupka pred Županijskim sudom u Šibeniku. Ne zna tko je počinio kaznena djela na štetu civila te ratnog zarobljenika Vuka Mandića.

Budući da se navedeni iskazi sadržajno razlikuju od iskaza danih tijekom istražnog postupka, temeljem čl. 355. ZKP-a pročitani su svi iskazi dani istražnom sudu Županijskog suda u Šibeniku dana 5. i 7. rujna 2001. te 27. veljače 2002.

III. opt. Luka Vuko

Ostao je kod obrane dane tijekom kriminalističke obrade, istražnog postupka te iskaza kojim se branio na glavnoj raspravi održanoj pred vijećem nadležnog suda u Šibeniku.

IV. opt. Jurica Ravlić

Ostao je kod obrane dane tijekom dokaznog postupka pred nadležnim sudom u Šibeniku.

Zbog razlika u iskazima s glavne rasprave i iskazima koje je okrivljenik dao ispitan tijekom predistrage te istrage pročitani su svi ovi potonji zapisnici.

"Moj iskaz dan policiji nije točan. Teretio sam sebe i ovdje nazočne optuženike onako kako su mi to nalagali policijski djelnici te državni odvjetnik. Moj branitelj je bio prusutan ispitivanju, no ja sam iskaz takvog sadržaja morao plasirati", rekao je optuženik.

Vijeće je nalazeći uporište u odredbi čl. 322. st. 4. točka 2. ZKP-a, nerelevantnost za odlučivanje, odbilo dokazne prijedloge stranaka, među kojima je bio i prijedlog optužbe za obavljanje djelomične rekonstrukcije događaja u odnosu na utvrđivanje i pronalazak mjesta ubojstva Vuka Mandića .

Vijeće je temeljem članka 331. stavak 2. ZKP-a odbilo iz spisa izdvojiti zapisnike o ispitivanju optuženika tijekom predistrage, odnosno istrage. Svjedoci, odnosno okrivljenici čiji su iskazi sadržani u spornim zapisnicima, ispitani su i upozoreni sukladno zakonu, odnosno u nazočnosti branitelja te predstavljaju zakonite dokaze.

Prije završetka dokaznog postupka **zastupnik optužbe** djelomično dopunjuje činjenični opis kaznenog djela ratnog zločina protiv civila na štetu Nikole i Milice Damjanić te ratnog zločina nad ratnim zarobljenikom Vukom Mandićem, specificirajući njihove ozljede te upućujući na zajedničko djelovanje i suglasnost optuženika o izvršenju zločina, dok se u pogledu odredbi međunarodnog prava, poziva na Dopunski protokol Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. (PROTOKOL I) koji regulira zaštitu žrtva međunarodnih oružanih sukoba.

Optuženici se i u odnosu na izmijenjenu optužnicu **ne smatraju krivim.**

Završne riječi stranaka u postupku

Zastupnik optužbe

Optuženici su počinili inkriminirana kaznena djela i to je nedvojbeno utvrđeno tijekom glavne rasprave.

Optuženi **Ante Mamić i Jurica Ravlić** su u obranama priznali i okolnosno opisali počinjenje ratnog zločina nad ratnim zarobljenikom, posebice opt. Jurica Ravlić. Njih dvojica, skupa s opt. Bačelićem, lišili su slobode Vuka Mandića koji se netom predao, potom mu vezali ruke i povezli sa sobom, a negdje na cesti prema središtu Varivoda, ispred kuće u pravcu Bribirskih Mostina, pucali u njega iz automatskog oružja rafalnom paljbom. Ovi iskazi potkrijepljeni su kako medicinskom dokumentacijom koja opisuje ozljede ubijenog, nalazom i mišljenjem sudskog vještaka tako i mjestom na kojem je pronađen leš ubijenog, a koje su optuženici detaljno i vjerno opisali.

U odnosu na ubojstvo civila optuženici su bili odvojeni od ostatka izviđačke satnije i zapovjednika Ivica Vukšića te su došavši do kuće oštećenika iste zatekli ispred kuće i po zapovjedi opt. Bačelića pucali u njih. Za ovaj navod posebno je ilustrativno navesti zapovjed provoptuženika upućenu opt. Ravliću: "Jure, ubij ih, da ti sada vidim hrabrost". U oštećenike je pucao i opt. Bačelić.

Kaznena djela počinjena su temeljem zajedničke odluke optuženika. Kao supočinitelji nakon ubojstva Vuka Mandića, ponovo došavši u Prokljan, izdvojili su se od matične postrojbe i počinili inkriminacije specificirane optužnim aktom.

Zatražio je da ih se progalsi krivim i osudi po zakonu.

Branitelj prvoopt. Bože Bačelića

Zatražio je oslobađajuću presudu icrpno navodeći politički kontekst događaja *tempore criminis*.

Branitelj drugoopt. Ante Mamića

Ukazao je na pravorijek Vrhonog suda kojim je naloženo ponovljeno suđenje pred prvostupanjskim sudom: "*Postoji li i u kojem obliku učešće svakog od optuženika pri učinu kaznenog djela, pitanje koje treba razjasniti u ponovljenom suđenju. Naime, sva četvorica optuženika terete se kao supočinitelji što znači da bi temeljem zajedničke odluke inkriminirano kazneno djelo počinili osobnim ispaljivanjem hitaca u oštećenike, ili pak bitno pridonoseći takvoj radnji nekog od njih*".

Iz obrane okrivljenog Mamića kao i iz svih drugih provedenih dokaza jasno proističe da okrivljeni Mamić nije bio prisutan događaju koji je predmet inkriminacije, kada su hici, bez obzira tko ih je ispalio, ispaljeni u tijela pokojnih supružnika Damjanić, te on ni fizički nije mogao niti je ispalio hice u tijela oštećenika niti je sudjelovao u njihovom ubojstvu.

U odnosu na ubojstvo Vuka Mandića nema dokaza koji bi mogli rasvijetliti događaj opisan u optužnom aktu te tko su počinitelji opisanog kaznenog djela. Optužnica se isključivo temelji na iskazima okrivljenih Ravlića i Mamića danih policijskim vlastima te istražnom sucu koji su na glavnoj, javnoj, kontraditornoj raspravi izmijenjeni te ne predstavljaju dosatan dokaz za utvrđivanje kaznene odgovornosti optuženika pa ga treba osloboditi od optužbe.

Branitelj trećeopt. Luke Vuke

Rezultatima dokaznog postupka nije utvrđeno postojanje zajedničkog dogovora kao ni zajednička realizacija. Odnos supočiniteljstva ne može egzistirati među vojnicima u strogo hijerarhijskom, subordinacijskom ustroju.

Zatražio je oslobađanje branjenika te njegovo promptno puštanje na slobodu.

Branitelj četvrtoopt. Jurice Ravlića

Samokriminirajući iskazi dani su perfidnim dovođenjem u zabludu okrivljenika te nametanjem određenih tvrdnji. Na nedvojbenom priznanju okrivljenika koje ne korespondira s izvedenim dokazima, prema pravnoj doktrini i praksi, ne može **se temeljiti presuda**.

Uzimajući u obzir iznešenu argumentaciju te pravo okrivljenika na obranu koju smatra djelotvornom i koja ne uključuje iznošenje istine opt. Ravlića treba osloboditi od optužbe.

Nakon zaključenja glavne rasprave **Vijeće** se sukldno odredbi čl. 348. ZKP-a povuklo na vijećanje i glasovanje, a temeljem odredbe čl. 356. ZKP-a presudu objavilo **13. lipnja 2013., u 12,00h**.

Opt. Božo Bačelić **proglašen je krivim** za počinjenje u stjecaju kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika te mu je najprije za svako kazneno djelo izrečena kazna u trajanju od pet (5) godina zatvora, a potom i jedinstvana kazna zatvora u **trajanju od pet (5) godina i deset (10) mjeseci**, čime mu je pritvor *ex lege* produljen do pravomoćnosti presude.

U odnosu na optužene Antu Mamić, Luku Vuko i Juricu Ravlić za kazneno djelo protiv pravosuđa koje se sastoji u pružanju pomoći počinitelju nakon počinjenog kaznenog djela na štetu civila Nikole i Milice Damjanić **optužba je odbijena** zbog nastupanja zastare.

Optuženi Ante Mamić i Jurica Ravlić oslobođeni su optužbe za počinjenje kazneog djela ratnog zločina protiv ratnog zarobljenika Vuka Mandića.

Troškovi postupka pali su na teret proračunskih sredstava.